

Ett långt år går mot sitt slut

Efter en höst som innehållit fler arbetsdagar än någonsin är det äntligen juledighet. *Kvasten* ser tillbaka på året i fabriken.

AVTALSFÖRHANDLINGARNA

Det centrala löneavtalet förhandlades fram i tysthet och slöts som vanligt utan att vi på golvet fick reda på något innan det var klart. De låga lönepåslagen var väntade (även om det var en unik present till företagen att få vänta tre månader in i avtalsperioden med att höja lönerna) men nog hade det varit möjligt att få igenom regler som gav oss tillbaka en del av vår fritid och begränsade företagets rätt att beordra övertid? Tyvärr avstod Metall från att driva denna fråga.

I det nya avtalet fanns däremot något som kallades "förstärkt företrädesrätt". Det lät ju bra men innebar i praktiken att företagen får göra undantag för så mycket som var tredje uppsagd person som enligt lagen har rätt till återanställning.

De lokala avtalen förhandlades fram under samma tystnad som de centrala.

ARBETSMILJÖN

De senaste veckorna har arbetsförhållandena på Torslanda hamnat i det offentliga strålkastarljuset. Faktiskt kan man säga att det började i *Kvasten*.

I flera nummer under hösten har vi skildrat försämringarna för blåbacksförarna och i förra numret skrev Madeleine Berg, truckförare i TA, om sin vision av hur en bra arbetsdag skulle kunna se ut – om arbetstempot varit rimligt, arbetsmiljön varit god och ledningen lyssnat på de anställda.

Helgen efter gjorde GP ett stort reportage om arbetsmiljön med Madeleine i huvudrollen och tidningens ledarsida skrev att "när Volvo ersätter truckar med muskelkraft för att, med Danielssons ord, vrida ytterligare några droppar ur en till synes torr handduk är det ett stenåldersperspektiv på människor." Det ledde till att Volvoledningen svarade i GP och

att de i sin tur fick svar på tal genom artiklar från såväl blåbacksförarna som Madeleine Berg och undertecknad. Under tiden var Arbetsmiljöverket på fabriken och riktade kritik mot företaget på flera punkter. Diskussionen om arbetsförhållandena på fabriken är inte slut med detta. Är det att hoppas på för mycket att det leder till att företaget tänker en extra gång när de planerar 2011 års rationaliseringar?

FÖRSÄLJNINGEN

Som första bilföretag utanför Asien har Volvo PV köpts upp av ett kinesiskt företag. De flesta, direktörer, journalister och fackliga representanter, har med en röst intygat att Volvo ska vara självständigt. När så ägaren och styrelseordföranden Li Shufu pekade med hela handen och sa att Volvo gjorde fel bilar verkade det ha kommit som en överraskning för de flesta var den verkliga makten ligger. Efter att i drygt tio år varit styrda från Detroit fattas numera besluten över vårt företag i Shanghai.

ÖVERTIDEN

Istället för att anställa och gå upp i den takt som motsvarar den planerade försäljningen har företaget under året byggt stora delar av verksamheten på övertid och bemanningsföretag. Innan årets sista övertid, och långt innan vårens planerade takthöjning, började ryktena redan gå om nya övertider.

ANSTÄLLNINGARNA

Men allt är inte elände. Det mest positiva som hänt är ändå att ett antal arbetskamrater fått fasta jobb. Dessvärre alldeles för få, men ändå glädjande.

Lars Henriksson

TAKTHÖJNING PÅ GÅNG

Ställ krav på balanserna!

Om några månader kommer takten att höjas igen och på de flesta avdelningar har arbetet med att balansera om börjat. Högre bantakt kräver fler balanser om inte jobben ska bli ännu stressigare. Med tanke på hur mycket som rationaliserats och vridits ur oss de senaste åren är det viktigt att vi är på vår vakt och ställer krav på vettiga balanser den här gången. Just när detta skrivs pågår diskussioner om nyanställningar och varje ny balans vi lyckas få innebär en arbetslös mindre.

EGNA KRAV

I företagets skrifter brukar glada chefer säga: "Lagen har själva kommit fram till balanserna". Men vad det oftast handlar om är att Teknik sagt: "Ni får så och så många balanser för att klara av så och så

många monteringar. Pussla ihop det bäst ni kan!" Men vi *måste* inte utgå från de ramar företaget sätter upp. Visst finns det avtal som ger dem rätt att balansera upp till en viss nivå, men även om allt stämmer på pappret är det inte säkert att balanserna blir vettiga i alla fall. Vi ska kunna göra ett bra jobb utan att skada oss eller stressa och behöver därför göra egna bedömningar av hur många nya balanser som behövs. Är laget eller avdelningen inte överens med Teknik om detta hamnar man i en förhandlingssituation.

KOLLA SIFFRORNA

Givetvis ska alla balanser stämma rent formellt, varenda moment ska vara med och vara betalt med rätt tid. Detta är något alla kontaktombud bör kolla. Till sin hjälp

har de våra fackliga MTM-uppföljare som kan svara på frågor, undersöka saker som verkar konstiga och göra egna genomgångar av balanserna.

DE VERKLIGA EXPERTERNA

Men framför allt har vi tillgång till de verkliga experterna: oss själva. Det är vi som vet vilka jobb som är för stressiga eller på annat sätt ergonomiskt dåliga och behöver göras lättare. Därför är det viktigt att alla personer, lag och avdelningar får se förslagen till nya balanser i god tid innan den nya takten körs in. Ett bra sätt är att samlas på någon rast och gå igenom och diskutera de förslag till nya balanser som finns. Den här gången borde det vara gott om tid för detta.

Vänd! ↗

Blodig olycka – men inget stopp!

Den här händelsen har *Kvasten* snappat upp av folk som jobbar på Looparna. Den säger mycket om klimatet i vår fabrik.

Det var en vanlig kväll på Loop A, full fart och dåligt med personal alltså. Av någon anledning hade några bultar på ett antal Y-bils-subframar inte blivit dragna så en av lagledarna fick gå och göra det. Bultarna var svåra att komma åt och tunga att dra. Jobbet stressigt. Att stoppa banan är det sista någon vill göra. Oavsett varför man stoppar kommer de högre cheferna springande och kräver att den sätts igång så fort som möjligt och den chef som stannat ställs mot väggen.

Så lagledaren fick krypa på knä och dra bultarna för hand med en större momentnyckel under motorerna. Plötsligt hörs lagledaren säga "jag tror det är pulsådern!" och står mitt på banan med blodet sprutande från det sår han försöker trycka ihop med sin andra hand. Han har sluntit med hylsnyckeln och skurit sig på en vass kant under motorn. Panik! Inom några få sekunder tas han av banan av förmannen som var på plats och iväg till sjukan. Det visar sig senare på kvällen att det inte är någon större fara, han behöver bara iväg till sjukhus för att sy ihop såret. Pulsådern var inte skadad.

Men det visste inte de som stod kvar och arbetade under tiden som banan fortsatte att gå som om inget hänt. Någon sattes att torka upp den relativt stora mängden blod, medan banan rullade på och de andra montörerna jobbade vidare. Det är inte så konstigt. Det sitter i väggarna här att vad som än händer ska banan rulla och när något sådant här sker hinner ingen tänka riktigt klart och besluta om något annat. Det allvarliga är att det inte från början finns rutiner som säger att man omedelbart ska stoppa produktionen när man tror att en allvarlig olycka inträffat. Sådant måste finnas inpräntat redan innan det sker.

Forts. "Ställ krav på balanserna"

Mot de ensidiga kraven på rationaliseringar och hårdare jobb kan då avdelningen, förhoppningsvis med stöd från skyddsorganisationen och de fackliga representanterna, föra fram krav som utgår från ett rimligt arbetstempo och en bra ergonomi.

Kontakt- och skyddsombud kan anteckna, lämna över åsikterna mellan skiften och sammanställa krav på balanserna. Särskilda risker och problem ska dessutom tas upp på ASG-möten.

"ALLA ÅTGÄRDER"

För detta finns, åtminstone i teorin, bra stöd i Arbetsmiljölagen som säger att "Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagare utsätts för ohälsa eller olycksfall."

Inte "bör" eller "vissa åtgärder" alltså utan "skall" och "alla åtgärder" som behövs för att förhindra förlitningar, stressjukdomar, olycksfallsrisker osv. Med detta i ryggen finns all anledning att ställa krav på bra balanser.

Metall godkände ungdomslöner

Metall har gjort det igen. I november skrev vår förbundsledning på ett avtal som ger företagen nya möjligheter att försäkra våra villkor.

Om ett företag bara får godkänt av en lokal klubb kan de betala ungdomar lägre lön än äldre.

Stefan Löfvén och de andra i ledningen försvar sig med att detta är en "utbildningssatsning" som ska hjälpa ungdomar att komma in på arbetsmarknaden.

Men företagen kommer att ha all rätt att sätta de ungdomar som anställs på vanliga jobb så länge det finns en "utbildningsplan". Och med tanke på att de flesta företag numera ligger extremt lågt med bemanningen är det inte svårt att gissa att de ungdomar som anställs på låglöneavtal kommer att användas i produktionen fullt ut.

Avtalet godkändes på Metalls avtalsråd i Stockholm. Ovanligt nog var motståndet starkt, röstsiffrorna var bara 76-71 för avtalet i denna församling som normalt sväljer det mesta som förbundsledningen kommer med. Tyvärr är det inte många fackliga representanter som sagt ifrån mot detta.

Undantag är de två gruppstyrelseordföranden på Volvo Lastvagnar som hade en debattartikel i

GP för någon vecka sedan. Så här skrev Dennis Olsson och Tomas Johansson:

"Metalls ungdomsavtal är ren lönedumpning

Följande scenario kan mycket väl bli verklighet: Ett företag på en ort med hög ungdomsarbetslöshet kontaktar den lokala verkstadsklubben och säger att man kan tänka sig att anställa 20 personer under förutsättning att det blir ett avtal om ungdomslöner.

Det skall mycket till innan ett lokalt fack säger nej till något sådant, med tanke på det underläge som fackföreningsrörelsen befinner sig i dag. Vad som händer är att 20 personer kommer att få en lön som knappt går att försörja sig på och som ligger på ungefär hälften av de andras månadslöner. Vad som också händer är att andra företag i andra branscher slickar sig om munnen och inspireras av IF Metalls skamlösa avtal."

Vid högtidliga tillfällen brukar Metalls ledning tala om "Det fackliga löftet", att vi aldrig ska sälja vår arbetskraft under avtalets gräns. Kanske dags för byte i metalledningen innan den gränsen blir så låg att löftet förlorar sitt värde.

Lars Henriksson

En synnerligen
God Jul
och ett

Gott Nytt År
önskas Kvastens läsare!

Tack!

Ett stort tack för bidrag, små som stora (och ett riktigt stort!) från en rad enskilda personer. Och, åter igen, från Logistik TV. Ni bidrar alla till att *Kvasten* kan fortsätta komma ut också nästa år. Vi ses då!